

Part

Arla Foods Amba, Skanderborgvej 277, 8260 Viby, Danmark

Saken

Misstänkt konkurrensbegränsande bestämmelse i Arla Foods Ambas medlemsstadgar; nu fråga om godtagande av frivilligt åtagande enligt 3 kap. 4 § konkurrenslagen (2008:579).

Beslut

Konkurrensverket godtar Arla Foods Ambas åtagande att införa en anmärkning i anslutning till § 6 (1) och § 6 (2) i Arla Foods Ambas (Arlas) medlemsstadgar. Arla har åtagit sig att ge anmärkningen följande ordalydelse:

"I Sverige är leveransplikten begränsad till 50 procent till följd av Föreningens åtagande till det svenska Konkurrensverket. Närmare information om hur delleveranser administreras kan erhållas via medlemsservice."

Arla har även åtagit sig att särskilt orientera om noten till stadgarna på det representantskapsmöte som infaller efter det att Konkurrensverkets beslut i ärendet har meddelats.

Åtagandet förenas med vite om sjuhundrafemtiotusen (750 000) kronor enligt 6 kap. 1 § 2 st. konkurrenslagen (2008:579) (KL).

Konkurrensverkets skäl

Bakgrund

1. Arla är ett andelssällskap med säte i Århus i Danmark. Det är ett

lantbrukskooperativt företag som ägs av 7996 svenska och danska medlemmar.

2. Skånemejerier ekonomisk förening har i en anmälan till Konkurrensverket begärt att verket ska granska § 6 (1) i Arlas medlemsstadgar (stadgarna) som stipulerar att Arlas medlemmar är förpliktigade att leverera minst 80 procent av sin mjölkproduktion till Arla. Enligt anmälan minskar bestämmelsen rörligheten för mjölkbönderna samt begränsar konkurrensen mellan mejerierna.
3. Skånemejeriers anmälan till Konkurrensverket angav också att de s.k. trepartsöverenskommelser som stadgarna ger uttryck för i § 6 (1) kunde leda till konkurrensproblem. Av paragrafen framgår att "[mjölk]leveransernas fördelning [...] skall överenskommas mellan medlemmen, Föreningen och det andra mejeriet...". Konkurrensverket tar i detta beslut inte ställning till de eventuella konkurrensproblem som trepartsöverenskommelserna kan föranleda. Detta innebär att verket är oförhindrat att pröva denna fråga särskilt.
4. Konkurrensverkets utredning har syftat till att klargöra huruvida en leveransplikt på 80 procent begränsar konkurrensen på marknaden för invägning av mjölk.
5. Konkurrensverket har under ärendets gång varit i kontakt med Arla varefter Arla inkommit med frivilligt åtagande som enligt Konkurrensverkets preliminära bedömning löser de konkurrensproblem som leveransplikten i stadgarna riskerar att ge upphov till.
6. Enligt Arlas åtagande kommer en anmärkning att föras till stadgarna som klargör att leveransplikten för Arlas medlemmar i Sverige uppgår till 50 procent av deras produktion.
7. Arlas stadgar har varit föremål för prövning hos Konkurrensverket i ett tidigare ärende med dnr 791/2003. I det ärendet beviljade Konkurrensverket, efter åtagande från Arla, den 9 februari 2004 undantag för en leveransplikt för Arlas medlemmar till mejeriföreningen Arla som uppgick till 50 procent av varje medlems produktion. Beslutet i dnr 791/2003 var begränsat i tiden och undantaget upphörde den 17 september 2008.

Konkurrensverkets preliminära rättsliga bedömning

8. Konkurrensverkets preliminära bedömning av ovan beskrivna omständigheter innebär sammanfattningsvis följande.

9. Konkurrensverket anser att § 6 (1) och § 6 (2) i Arlas stadgar kan påverka handeln mellan EU:s medlemsstater och att det s.k. samhandelskriteriet därmed är uppfyllt. Denna slutsats baseras på att Arla är ett dansk-svenskt företag med aktiviteter i de båda länderna samt i ett antal andra europeiska länder. Slutsatsen stöds även av att både svaranden och klaganden bedriver handel med mejeriprodukter i både Sverige och Danmark. Eftersom samhandelskriteriet är uppfyllt är bestämmelserna i EUF-fördraget tillämpliga.
10. Av 2 kap. 7 § KL och artikel 102 EUF-fördraget, framgår att missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning på marknaden är förbjudet.
11. I ärendet har Arla uppgivit att de har en marknadsandel om cirka 64 procent på marknaden för invägning av mjölk i Sverige.¹ Vid tiden för Konkurrensverkets beslut av den 9 februari 2004 i ärendet med dnr 791/2003 stod Arla för 65,5 procent av invägningen i Sverige.² På den svenska marknaden för invägning av mjölk har Arlas marknadsandelar legat stabilt under åtminstone en period av över sex år.
12. Exklusiva leveransskyldigheter innebär att företagen ska leverera hela eller en stor del av sin produktion till en köpare. Sådana leverantörsskyldigheter kan verka avskärmande och utgöra missbruk av dominerande ställning om de har till effekt att förhindra inträde eller expansion för konkurrerande företag.³
13. Konkurrensverket har emellertid inte slutgiltigt tagit ställning till om Arla är dominerande på marknaden för invägning av mjölk eller om en leveransplikt som uppgår till 80 procent av medlemmarnas mjölkproduktion utgör missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § KL och artikel 102 EUF-fördraget.

Åtagande enligt 3 kap. 4 § KL

14. Konkurrensverket har enligt 3 kap. 4 § KL möjlighet att besluta att godta åtagande från företag. Bestämmelsen innebär att Konkurrensverket kan välja att inte ingripa om ett företag erbjuder åtagande som undanröjer de negativa effekterna på konkurrensen som kan uppstå genom det avtal

¹ KKV dnr 568/2009, aktbilaga 5.

² KKV: beslut dnr 791/2003 s. 2.

³ Vägledning om kommissionens prioriteringar vid tillämpningen av artikel 82 i EG-fördraget på företags missbruk av dominerande ställning genom utestängande åtgärder(2009/C 45/02) p. 31-33.

eller det förfarande som Konkurrensverket preliminärt har bedömt som förbjudet.

15. Efter att Arla tagit del av Konkurrensverkets preliminära bedömning har företaget inkommit med ett frivilligt åtagande som torde undanröja de betänkligheter som den preliminära bedömningen gav upphov till.
16. Enligt Arlas frivilliga åtagande kommer följande anmärkning att föras in i anslutning till § 6 (1) och § 6 (2) i Arla Foods Ambas medlemsstadgar; *"I Sverige är leveransplikten begränsad till 50 procent till följd av Föreningens åtagande till det svenska Konkurrensverket. Närmare information om hur delleveranser administreras kan erhållas via medlemsservice."*
17. Arlas frivilliga åtagande har marknadstestats både mot Arlas konkurrenter på marknaden för invägning av mjölk⁴ och mot fem utvalda mjölkbönder som är medlemmar i Arla. Två av tre mejeriföreningar ställde sig positiva till att ändringen införs. Två av föreningarna ansåg dock att det inte borde vara några större problem för Arla att införa en ändring i stadgarna i stället för en anmärkning. Samtliga mjölkbönder har uppgett att införandet av anmärkningen skulle göra det tydligt vad som gäller vid delleveranser. Fyra av fem mjölkbönder uppgav att det inte varit tydlig vilken nivå leveransplikten uppgick till tidigare.
18. Arlas åtagande ger Konkurrensverket anledning att inte ingripa i ärendet. Konkurrensverket godtar därför Arlas åtagande. Åtagandet förenas med vite på 750 000 kronor.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit Robert Holmström.

Dan Sjöblom

Robert Holmström

Kopia till Skånemejerier ekonomisk förening, 205 03 Malmö.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

⁴ Milko, Skånemejerier och Gefleortens mejeriförening.